

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของการศึกษา

มันสำปะหลังเป็นสินค้าเกษตรที่มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจไทยเนื่องจากสามารถนำรายได้เข้าประเทศปี 2554 มูลค่า 50,977.9 ล้านบาทและผูกพันกับเกษตรกรไม่น้อยกว่า 6 ล้านคนที่มีอาชีพเพาะปลูกมันสำปะหลังซึ่งสามารถผลิตหัวมันสำปะหลังสดได้ประมาณ 30.09 ล้านตันต่อปีบนพื้นที่เพาะปลูก 8.58 ล้านไร่ (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2554)ส่วนใหญ่นิยมเพาะปลูกมันสำปะหลังในช่วงเดือนเมษายน-สิงหาคมของทุกปี และเก็บเกี่ยวปีละ 1 ครั้ง เมื่ออายุประมาณ 8-10 เดือน โดยจะเริ่มเก็บเกี่ยวในเดือนพฤศจิกายนถึงเดือนพฤษภาคมของปีถัดไป หัวมันสำปะหลังสดสามารถนำมาแปรรูปที่สำคัญได้แก่ มันเส้น (cassava chips) และมันอัดเม็ด (cassava pellets)

หัวมันสำปะหลังสดส่วนใหญ่จะถูกนำไปแปรรูปเบื้องต้นเป็นมันเส้นซึ่งเป็นการนำหัวมันสำปะหลังสดที่เกษตรกรเก็บเกี่ยวแล้วทำการสับหัวมันสำปะหลังสดให้เป็นชิ้นบางๆ ตากให้แห้งบนลานมันที่เป็นลานซีเมนต์นาน 3-4 วันแล้วรวบรวมกองเพื่อขนส่งไปแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ชนิดต่างๆต่อไปซึ่งได้แก่ อุตสาหกรรมแอลกอฮอล์ ګรตมะนาว อาหารสัตว์ และเอทานอล ซึ่งล้วนแต่ต้องการใช้วัตถุดิบมันเส้นคุณภาพดี

ธุรกิจลานมันเส้นเป็นธุรกิจที่ต่อเนื่องจากการปลูกมันสำปะหลัง ลานมันมักตั้งอยู่ใกล้บริเวณที่ปลูกมันสำปะหลัง แต่เดิมมีการผลิตเป็นมันเส้นปกติ ซึ่งมักจะพบปัญหาความไม่บริสุทธิ์ของชิ้นมันเส้นเพราะมันเส้นจะมีสิ่งเจือปนอยู่ในปริมาณมาก และยังไม่ครอบคลุมการใช้ประโยชน์จากมันเส้น และหลายปีที่ผ่านมาการส่งออกมันเส้นของไทยพบปัญหาฝุ่นผงจำนวนมากเกิดการฟุ้งกระจายในขณะขนถ่าย ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนที่อาศัยอยู่บริเวณท่าเรือที่ขนถ่ายมันเส้นปัญหาดังกล่าวทำให้สาธารณรัฐประชาชนจีนที่เป็นตลาดคู่ค้ามันเส้นที่สำคัญของไทยชะลอการสั่งซื้อมันเส้นจากไทย ดังนั้นภาครัฐจึงมีนโยบายที่จะยกระดับมันเส้นให้มีคุณภาพและได้มาตรฐานจึงต้องจัดทำโครงการลานมันเส้นสะอาดโดยมันเส้นสะอาดนั้นจะต้องมีคุณสมบัติดังนี้คือ ความชื้นไม่เกินร้อยละ 13 เส้นใยไม่เกินร้อยละ 4 ดินทรายไม่เกินร้อยละ 2 และมีร้อยละของปริมาณแป้งไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 มันเส้นสะอาดจะมีราคาขายที่สูงกว่ามันเส้นปกติ แต่ผู้ประกอบการจะต้องมีการลงทุนในส่วนเครื่องจักร และอุปกรณ์ต่างๆเพื่อให้มันเส้นนั้นเป็นไป

ตามมาตรฐานที่ถูกกำหนดไว้โดยกรมการค้าต่างประเทศ โดยมีลานมันเส้นบางแห่งได้มีการปรับตัวโดยการลงทุนเพิ่ม

ห้วมันสำปะหลังมีการเสื่อมสภาพเร็ว ดังนั้นจึงต้องมีการนำไปส่งเข้าลานมันเพื่อทำการแปรรูปหลังจากชุดขึ้นมา และในจังหวัดกำแพงเพชรมีพื้นที่ปลูกมากเป็นอันดับ 2 ของประเทศรองจากจังหวัดนครราชสีมา ในจังหวัดกำแพงเพชรมีพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังจำนวน 782,717 ไร่ พบว่าอำเภอขาณุวรลักษบุรี มีพื้นที่เพาะปลูกมันสำปะหลังมากที่สุดในจังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 242,949 ไร่ (สำนักงานเกษตรจังหวัดกำแพงเพชร, 2555) จากปริมาณพื้นที่ปลูกทั้งหมดนี้จึงทำให้มีลานมันกระจายอยู่ทั่วทั้งจังหวัด และเป็นจังหวัดที่มีจำนวนลานมันจำนวนมากที่สุดในประเทศไทย ในส่วนของการแปรรูปนั้นกำแพงเพชรมีลานมันเส้นทั้งหมด 130 ลาน มีการขึ้นทะเบียนเป็นลานมันอยู่ทั้งหมด 28 ลาน (สำนักงานพาณิชย์จังหวัดกำแพงเพชร, 2555)

ในปัจจุบันมีสถานประกอบการผลิตมันเส้นอยู่ 2 กลุ่ม คือ 1. ผู้ประกอบการมันเส้นปกติ 2. ผู้ประกอบการมันเส้นสะอาด การทำลานมันเส้นสะอาดนั้นจะต้องมีการลงทุนเพิ่มในส่วน of เครื่องจักร และอุปกรณ์ต่างๆที่ใช้ในการผลิตโดยในช่วงแรกของการเปลี่ยนแปลงการผลิตได้มี วรินทร์ อดิศักดิ์ (2548) ได้ศึกษาการวิเคราะห์การลงทุนในลานมันเส้นสะอาดขนาดเล็กครั้งนั้นข้อมูลจึงไม่สามารถนำมาช่วยตัดสินใจได้จริงเพราะลานมันมีหลายขนาดแต่ลานมันขนาด 50 ไร่แต่ไม่เกิน 100 ไร่นั้นมีอยู่จำนวนมาก และเพื่อศึกษาการผลิตให้สามารถแข่งขันในตลาดโลกได้ เนื่องจากพืชพลังงานเป็นสินค้าที่มีความต้องการสูงมากขึ้น ดังนั้นผู้วิจัยจึงศึกษาที่จังหวัดกำแพงเพชร ซึ่งผลจากการศึกษาค่าแรงงาน รวมถึงปัจจัยการผลิตอื่นๆ ปรับตัวสูงขึ้นตามไปด้วย ทำให้ต้นทุนการผลิตมันสำปะหลังมีต้นทุนที่เพิ่มสูงขึ้น ในขณะที่เดียวกันราคารับซื้อมันสำปะหลังมีความผันผวนอยู่ตลอดเวลา การศึกษาการวิเคราะห์การลงทุนธุรกิจการผลิตมันเส้นสะอาดในตำบลสลกบาตร อำเภอขาณุวรลักษบุรี จังหวัดกำแพงเพชร เป็นแนวทางให้กับผู้ประกอบการลานมันปกติได้ใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจ และหันมาทำลานมันเส้นสะอาดมากขึ้น

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อวิเคราะห์การลงทุนธุรกิจการผลิตมันเส้นสะอาดในเขตตำบลสลกบาตร อำเภอขาณุวรลักษบุรี จังหวัดกำแพงเพชร

1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.3.1 ทำให้ทราบผลตอบแทนของการลงทุนธุรกิจการผลิตมันเส้นสะอาด

1.3.2 เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการลงทุนประกอบธุรกิจการผลิตมันเส้นสะอาดของผู้ที่สนใจ

1.4 ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษาการวิเคราะห์การลงทุนธุรกิจการผลิตมันเส้นสะอาดขนาดใหญ่ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการศึกษา ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเกี่ยวกับรายรับ และรายจ่ายของการลงทุนในกิจการในช่วง 5 ปี เพราะลานซีเมนต์ตากมันเมื่อลงทุนแล้วในระยะเวลา 5 ปียังไม่ต้องการซ่อมแซม

2. ขอบเขตด้านพื้นที่ การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการศึกษากิจการลานมันเส้นสะอาด 7 แห่งที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ตำบลสลกบาตร อำเภอนาหว้า จังหวัดกำแพงเพชร

3. ขอบเขตด้านระยะเวลาของการศึกษา การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาในช่วงระยะเวลาตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน 2554 ถึงเดือนพฤษภาคม 2555

4. ขอบเขตด้านประชากร และกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยผู้วิจัยจึงเลือกกลุ่มตัวอย่างที่จะทำการศึกษาโดยการสัมภาษณ์ข้อมูลทางการเงิน ที่เป็นลานตากที่มีพื้นที่มากกว่า 50 ไร่แต่ไม่เกิน 100 ไร่ ทั้งนี้เพื่อป้องกันปัญหาด้านการแข่งขันทางธุรกิจ ผู้วิจัยไม่ได้ใช้ชื่อจริงของสถานประกอบการจึงกำหนดให้เป็นชื่อสถานประกอบการลาน ลาน A B C D E F และ G รวม 7 ลาน

1.5 นิยามศัพท์ที่เกี่ยวข้อง

มันเส้นปกติ หมายถึง การนำหัวมันสำปะหลังสดที่เก็บเกี่ยวจากแปลงปลูกไม่มีการผ่านตะแกรงร่อนสิ่งเจือปนมาผ่านเครื่องสับชิ้นมันเพื่อให้มีขนาดเล็กกลงโดยทั่วไปจะใช้เครื่องสับชิ้นมันให้เป็นชิ้นเล็กๆแล้วนำชิ้นมันไปตากแดดบนลานซีเมนต์เป็นระยะเวลา 3 วันหรือจนแห้งสนิท ในระหว่างการตากแดด มีการพลิกกลับชิ้นมันเส้นนี้ที่มีขนาดเล็กจึงแตกหักและเป็นฝุ่นละอองมากในช่วงตากทำให้เกิดการฟุ้งกระจาย มันเส้นแบบนี้มีคุณภาพต่ำมีสิ่งปลอมปนมาก และราคาต่ำด้วย

ในระหว่างการตากลานซีเมนต์ก็ไม่มีการทำงานสะอาดจึงทำให้ฝุ่นละอองทำให้สูญเสียผลผลิตบางส่วน และฝุ่นมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

มันเส้นสะอาด หมายถึง ชี้น้ำมันสำปะหลังแห้งที่ทำจากหัวมันสำปะหลังสดที่เก็บเกี่ยวจากแปลงปลูกแล้วนำมาทำการผ่านการร่อนบนตะแกรงเพื่อนำสิ่งปลอมปน ดินหินออกไป แล้วนำหัวมันสำปะหลังเข้าเครื่องสับชี้น้ำมันที่มีขนาดใหญ่กว่ามันเส้นปกติ นำไปตากแดดบนลานซีเมนต์เช่นเดียวกับวิธีการทำมันเส้นปกติ หลังรวบรวมมันในช่วงเย็นจะมีการดูดฝุ่นละอองบริเวณลานตากเพื่อลดการฟุ้งกระจายของฝุ่นแป้งทุกวัน ชี้น้ำมันเส้นนี้มีขนาดใหญ่กว่ามันเส้นปกติ มีสิ่งปลอมปนต่ำ ส่งผลให้มีราคาดีกว่ามันเส้นปกติ

การวิเคราะห์การลงทุน หมายถึง การนำข้อมูลด้านการตลาด ด้านการผลิต และด้านการเงินที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ และค่าใช้จ่ายในการลงทุน มาทำการประมวลผลโดยใช้เครื่องมือในการวิเคราะห์การลงทุน

ผู้ประกอบการลานมันเส้นสะอาด หมายถึง เจ้าของ หรือผู้แทนซึ่งเป็นบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการรับซื้อมันสำปะหลัง และมาทำการผลิตตามกระบวนการเพื่อให้ได้ผลิตภัณฑ์มันเส้นสะอาดที่มีคุณภาพในจังหวัดกำแพงเพชรที่มีขนาดพื้นที่ 50 ไร่ แต่ไม่เกิน 100 ไร่